

maatschappijkunde CSE KB

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de directeur van de school van de gecommiteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommiteerde.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinerator en gecommiteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*
Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn geen vakspecifieke regels vastgesteld.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 scorepunt toegekend.

Politiek en beleid

1 A

2 C

3 A

4 **maximumscore 1**

Een van de volgende:

- het garanderen van Europese waarden (zoals vrijheid, gelijkheid en veiligheid)
- economische samenwerking (zoals de euro, spelregels voor een goed functionerende markteconomie, stimuleren van Europees burgerschap)

5 **maximumscore 2**

- In tekst 3 is het kenmerk censuur / geen vrijheid van meningsuiting / geen persvrijheid te herkennen 1
- Een ander kenmerk van een dictatuur is (een van de volgende): 1
 - In een dictatuur heeft één persoon, een aantal personen of één partij de hoogste macht.
 - In een dictatuur is er geen onafhankelijke rechterlijke macht en is er geen onafhankelijke volksvertegenwoordiging die de macht controleert en het laatste woord heeft.
 - Grondrechten gelden niet of nauwelijks en oppositie wordt niet toegestaan.
 - Als er verkiezingen in een dictatuur worden gehouden, dan worden die gehouden om de hoogste macht opnieuw te erkennen. Er is sprake van schijnverkiezingen. Als er naast de regeringspartij of aan de regering verbonden kandidaten, andere partijen of kandidaten aan verkiezingen deelnemen, zijn zij goedgekeurd door de hoogste macht.
 - Toegang tot de massamedia en de middelen om verkiezingscampagnes te voeren zijn alleen of grotendeels voorbehouden aan de partij van de dictator/heersende macht.

Opmerking

Als het antwoord op het eerste deel van de vraag fout is, dan kan het antwoord bij het tweede deel van de vraag 'censuur / geen vrijheid van meningsuiting / geen persvrijheid' alsnog goed gerekend worden.

Vraag	Antwoord	Scores
<p>6</p>	<p>maximumscore 2 1 = bestuurder 2 = bestuurder 3 = volksvertegenwoordiger 4 = bestuurder</p>	
	<p>indien vier antwoorden juist indien drie of twee antwoorden juist indien minder dan twee antwoorden juist</p>	<p>2 1 0</p>
<p>7</p>	<p>C</p>	
<p>8</p>	<p>maximumscore 1 De partijen uit tekst 4 zijn dan coalitiepartijen, want (een voorbeeld van een goed antwoord) partijen die een regering/coalitie gaan vormen schrijven een regeerakkoord.</p>	
	<p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoordelementen juist zijn.</i></p>	
<p>9</p>	<p>maximumscore 4</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kenmerk: een belangengroep komt op voor de belangen van een bepaalde groep • Dit kenmerk is van toepassing op Onderwijsaffaire, omdat Onderwijsaffaire opkomt voor de belangen van kinderen die thuiszitten • Kenmerk: een belangengroep probeert druk uit te oefenen op de politieke besluitvorming • Dit kenmerk is van toepassing op Onderwijsaffaire, omdat zij proberen door middel van de brief aan de Tweede Kamer leerrecht zonder schoolplicht voor de thuiszittende kinderen te krijgen 	<p>1 1 1 1</p>
	<p><i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt voor de uitleg alleen toekennen als het kenmerk juist is.</i></p>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- lobbyen
- allerlei vormen van openlijke actie
- oprichten van politieke partijen
- inschakelen van politieke partijen en/of contact opnemen met politici
- indienen van klacht of bezwaarschrift bij de volksvertegenwoordiging of het dagelijks bestuur
- de openbaarheid zoeken door het inschakelen van media
- bij onenigheid met de overheid de rechter inschakelen
- een petitie indienen
- een burgerinitiatief indienen
- overleg in adviesorganen

per juist antwoord

1

11 B

12 C

13 D

14 A

15 maximumscore 1

informatieplicht / verantwoordingsplicht

16 maximumscore 2

1 = juist

2 = onjuist

3 = onjuist

4 = juist

indien vier antwoorden juist

2

indien drie of twee antwoorden juist

1

indien minder dan twee antwoorden juist

0

17 C

Vraag	Antwoord	Scores
18	maximumscore 2 a = 2 b = 3 c = 1 d = 4	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
19	C	
20	maximumscore 1 5 (zetels)	

Criminaliteit en rechtstaat

21	maximumscore 1 Het verkopen van lachgas is een overtreding, want de gemeenteraad van Amsterdam heeft het strafbaar gesteld en een gemeenteraad kan alleen maar overtredingen strafbaar stellen.	
	<i>Opmerking</i> <i>Het scorepunt alleen toekennen als beide antwoordelementen juist zijn.</i>	
22	maximumscore 2 • nummer 1 • nummer 4	1 1
23	D	
24	A	
25	maximumscore 2 • Opiumwet • Wegenverkeerswet	1 1
26	E	
27	B	
28	B	

Vraag	Antwoord	Scores
29	maximumscore 2	
	1 = onjuist	
	2 = juist	
	3 = juist	
	4 = onjuist	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
30	C	
31	maximumscore 2	
	1 = onjuist	
	2 = juist	
	3 = onjuist	
	4 = juist	
	indien vier antwoorden juist	2
	indien drie of twee antwoorden juist	1
	indien minder dan twee antwoorden juist	0
32	C	
33	maximumscore 1	
	heling	
34	B	
35	C	
36	C	
37	B	
38	B	
39	maximumscore 2	
	(nummer) 3, 4 en 5	
	indien drie nummers juist	2
	indien twee nummers juist	1
	indien minder dan twee nummers juist	0
40	C	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

41 maximumscore 2

Twee antwoorden, bijvoorbeeld:

- recht om te weten waarvan hij verdacht wordt
- recht om in hoger beroep te gaan
- recht op een eerlijk proces
- de verdachte mag maar voor een beperkte tijd worden vastgehouden
- recht op een tolk
- recht op rechtsbijstand
- recht op inzage / informatie
- recht op het laatste woord tijdens een rechtszitting

per juist antwoord

1

42 C

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens.

Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 1 juni te accorderen.

Ook na 1 juni kunt u nog tot en met 13 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.

6 Bronvermeldingen

tekst 1	naar:sgp.nl
tekst 2	naar: trouw.nl van 22 september 2021
tekst 3	naar: nu.nl van 8 februari 2021
tekst 4	naar: telegraaf.nl van 6 december van 2021
tekst 5	naar: nos.nl van 5 april 2021
tekst 6	naar: Trouw van 27 december 2021
tekst 7	naar: NRC Handelsblad van 1 februari 2022
tekst 8	naar: ad.nl van 29 juni 2021
tekst 9	naar: nos.nl van 10 december 2021
tekst 10	naar: nos.nl van 29 april 2022
tabel 1	naar: amsterdam.nl van april 2022
tekst 11	naar: cbs.nl van oktober 2021
tekst 12	naar: politie.nl van maart 2022
tekst 13	naar: nu.nl van 2 februari 2021
tekst 14	naar: omroepflevoland.nl van 29 september 2021
tekst 15	naar: jeugdjournaal.nl van 11 oktober 2021
tekst 16	naar: rtvnoord.nl van 12 oktober 2021
tekst 17	naar: stopheling.nl van oktober 2021
tekst 18	naar: nu.nl van 29 juni 2021
tekst 19	naar: nu.nl van 11 februari 2022
tekst 20	naar: nos.nl van 11 augustus 2021
tekst 21	naar: nos.nl van 25 december 2021
tekst 22	naar: het Dagblad van het Noorden van 2 februari 2022